احمدهادی مقصودی.

نماز

عبادات اسلامیه مجموعه سینک

« اوچنچی جزئی »

ابتدائی مکتبلرنک اوچنچی صنف شاگردلری اوچوندر.

سنه ۱۳۳۱

۱۹۱۳

٦

ИЗДАНІЕ ШЕСТОЕ.
Второе изданіе дозволено цензурою въ С. Петербургѣ.
18 іюня 1899 г.

Казань.
Лито-Типографія И. Н. Харитонова
1913.

بسم الله الرحمن الرحيم

نمـــاز

١) آيه كريمه: انّ الصّلاةَ كانَتْ عَلى الْمُؤمنين كِتاباً مَوْقُوتاً ۞

معناسى: تحقيق نماز اوقو مؤمنلر اوزرينه وقتلى فرض قيلنمشدر.

٢) اَلصَّلَواتُ الْخَمْسُ وَالْجمعةُ اِلَى الْجمعةِ

كَفّاراتٌ لِما بينهنّ ما اجْتُنِبَتِ الْكَبائِرُ ۞

معناسى: الوغ گناهلردن صاقلانغانده بيش وقت نماز وجمعه ايكنچى جمعه‌غه قدر آرالرنده بولغان كچكنه گناهلرنڭ عفو قيلنووينه سبب بولورلر.

---

٣) نماز ديمك الله تعالى گه معلوم رەوشده كوڭل وتەن ايله عبادت قيلو ديمكدر.

٤) هر بر مؤمن بنده‌گه هر تەولك اچنده بيش وقت نماز اوقو فرضدر: ايرته نمازى، اوّيله نمازى، ايكندى نمازى، آخشام نمازى، يەستو نمازى.

٥) مگر جمعه كوننده اوّيله نمازى اورنينه جمعه نمازى اوقو فرض بولور.

٦) عيد فطر ايله عيد قربان كونلرنده عيد نمازلرينى اوقو ودخى هر كيچه‌ن يەستو نمازيندن صوڭره وتر نمازى اوقو واجبدر.

٧) رمضان آينده يەستو نمازندن صوڭ وتر نمازينه قدر تراويح نمازى اوقو سنتدر. باشقه نفل نمازلرى مستحبدر.

۸) میت اوُچوُن جنازه نمازی اوقو فرض کفایه‌در.

۹) فرض کفایه دیمك آرادن بر یا برنیچه کَشی اَدٰا قیلسه، باشقه کشیلر قیلماسه‌ده، یاری طوُرغان فرض دیمکدر.

وَقْت.

۱۰) هر نمازنی اوز وقتنده اوقو فرضدر. وقتی کرمس بوُروُن اوقوُلغان نماز فرض نمازغه حساب قیلنماس.

۱۱) وقتنده اوقوُلمی قالغان نمازنی ایکنچی وقتده (قَضٰا) قیاو فرض بولوُر.

۱۲) ایرته نمازینك وقتی طاك یاقتیلغی جه‌یلگاندن باشلاب، قوُیاش چغا باشلاغانچیدر.

۱۳) اوُیله نمازینك وقتی قوُیاش توُش (۱) وقتی طوغریسندن آوشقاندن باشلاب، ایکندی وقتینه قَدَر‌در.

۱٤) ایکندی وقتی هر نه‌رسه‌نك کوله گه‌سی توُش وقتندغی کوله گه‌سندن باشقه اوزی‌اوُزوُنلغی قَدَر ایکی اوُلوُش اوُزایغاندن باشلاب، قوُیاش تمام باتوُب بتکانچیدر.

۱۵) آخشام وقتی‌قوُیاش باتوُب تمام کوملگاندن‌باشلاب، (شَفَقْ) (۲) قزللغی بتکانچیدر.

۱٦) یه‌ستو وقتی شَفَقْ قزللغی بتکاندن باشلاب، طاك یاقتیلغی جه‌یلگانچیدر.

۱۷) وتر هم تَرٰاویح نمازلرینگ وقتی یه‌ستو نمازی اوقوُلغاندن‌صوك طاك آتقانچیدر.

۱۸) (جُمْعه) نمازینگ وقتی اوُیله وقتیدر.

۱۹) عید نمازلرینگ‌وقتی قوُیاش چغوُب بر آز کوتره‌رلگاندن باشلاب اوُیله وقتی کرگانچیدر.

---

(۱) توُش وقتی - قوُیاشنك ایك یوغاریده وقل اورتالقده بولغان وقتیدر.

(۲) شفق - قوُیاش باتقاندن صوك مغرب طرفلرنده کورینه طوُرغان قزغلت یاقتیلقدر.

۲۰) قوُياش چغوُب طوُرغان زمانده؛ قوُياش توُش وقتی طوغریسنده بولغان زمانده، قوُیاش باتوُب طوُرغان زمانده هیچ بر نمازنی اوقو درست توگلدر.

۲۱) ایرته نمازینی اوقوُب طوُرغان زمانده، قـوُیاش چغا باشلاسه نماز تمام بوُزلوُر، اما ایکندی نمازی اوقوُب طوُرغان زمانده، قوُیاش باتا باشلاسه‌ده، نماز بوُزلماس. شولای بولسه‌ده، ایکندینی قوُیاش بایوُرغه یاقن وقتقه قدر کیچکترو مکروهدر.

۲۲) طاڭ آتقانـدن صوڭ قـوُیاش چقغانچی، ایکندی نمازینی اوقوُغاندن صوڭ آخشام اوقوُغانچی، مسجدده اِمام (خُطْبَه) اوقوُغان زمانده وهم عید نمازلرینی اوقوُر آلدندن نفل نمازلری اوقو درست توگلدر.

قِبْلَه.

۲۳) نمازنی قبله طرفینه طابا قاراب اوقو فرضدر. قبله قـای طرفده ایکانینی بله طوُروُب نمازنی باشقه طرفقه طابا قاراب اوقو هیچ درست بولماس.

۲٤) اَهْلِ اِسْلامنڭ قِبْلَه‌سی عَرَبستانـده (مَكّهٔ مُكَرَّمَه) شهرنـده (كَعْبَه) اسملی مبارك يوُرطنڭ اورنیدر.

۲۵) بزنڭ «قزان» شهرندن قاراغانده قبله طرفی (جَنُوبْ) طرفندن (۹) درجه‌قدر اوڭ طرفده‌راقدر. شونڭ اوُچوُن قزانده ایيون آینده کوُندز ساعت برنچی (۳٦) دَقیقه بولغانده قوُیاش نَقْ قبله طوغریسنده بولادر.

۲٦) صحراده یا که اورمانده قبله قای طرفده ایکانی معلوم بولماسه؛ ویاقنده بلوچی کشی‌ده طابلماسه، کوُندز بولسه، قوُیاش یاقتیسینه قاراب، تُونده بولسه، تیمر قازق یوُلدزینه قاراب یا که یولغه وطاولرغه قاراب (تَحَرّی) قیلو، یعنی کوُڭل ایله چامالاب قبله‌نی ازله‌و لازم

بولۇر: کوڭلی قای طرفنڭ قبله بولووینی یاقن کورسه، نمازنی شول طرفقه طابا قاراب اوقوۇر.

٢٧) نماز اوقوۇب طوۇرغان وقتنده قبله‌نڭ ایکنچی طرفده ایکانینی سیزسه، نمازینی بوۇزمیچی‌غنه شول طرفقه طابا ئه‌یله‌نوۇر.

٢٨) قورقنچلی یولده بولغانده ضَرُورَةً نمازنی آتقه آتلانغان کوینچه اوقوده درست بولوۇر. اول وقتده قبله طرفینه طابا قاراو لازم بولماس: یولی قای طرفقه طابا بارسه، شول طرفقه طابا قاراب اوقوۇب باروۇر.

نِیَّتْ.

٢٩) نمازغه کرشکانده اوقوۇلاچق نمازنی کوڭل ایله نیت قیلو فرضدر. تل ایله قایو نماز ایکانینی آتاب نیت قیلو مستحبدر.

٣٠) امامغه اوۇیوۇغان کشیگه اوۇیونی‌ده نیت قیلو تییشلی بولوۇر.

بیش وقت نمازغه اوۇشبو ره‌وشچه نیت قیلنوۇر:

٣١) نیت قیلدم ایرته‌نمازینڭ (٢) رکعت سنتینی‌اوته‌مککه، خالصاً لله تعالی (الله اکبر). نیت قیلدم ایرته نمازینڭ (٢) رکعت فرضینی اوته‌مککه، اوۇیوۇدم اوۇشبو امامغه (٢)، خالصا لله تعالی (الله اکبر).

٣٢) نیت قیلدم اوۇیله نمازینڭ (٤) رکعت سنتینی اوته‌مککه، خالصا لله تعالی (الله اکبر). نیت قیلدم اوۇیله نمازینڭ (٤) رکعت‌فرضینی اوته‌مککه، اوۇیوۇدم اوۇشبو امامغه، خالصا لله تعالی (الله اکبر). نیت قیلدم اوۇیله نمازینڭ (٢) رکعت سنتینی اوته‌مککه خالصا لله تعالی (الله اکبر).

٣٣) نیت قیلدم ایکندی نمازینڭ (٤) رکعت فرضینی اوته‌مککه، اوۇیوۇدم اوۇشبو امامغه، خالصا لله تعالی (الله اکبر).

٣٤) نیت قیلدم آخشام نمازینڭ (٣) رکعت فرضینی اوته‌مککه،

---

(٢) (اوۇیوۇدم اوۇشبو امامغه) دیگان سوز امامغه اوۇیوب اوقوۇغانده غنه ئه‌یتلوۇر.

اوٗیوٗدم اوٗشبو امامغه، خالصا لله تعالی (الله اکبر). نیت قیلدم آخشام نمازینکٔ (٢) رکعت سنتینی اوتهمککه، خالصا لله تعالی (الله اکبر)

٣٥) نیت قیلدم یهستو نمازینکٔ (٤) رکعت فرضینی اوتهمککه. اوٗیوٗدم اوٗشبو امامغه، خالصا لله تعالی (الله اکبر). نیت قیلدم یهستو نمازینکٔ (٢) رکعت سنتینی اوتهمککه، خالصا لله تعالی (الله اکبر)

٣٦) نیت قیلدم (٣) رکعت وتر نمازینی اوتهمککه، خالصا لله تعالی (الله اکبر) ❁

اَذَانْ و قَامَتْ. (اقامت)

٣٧) بیش وقت فرض نمازلرنکٔ وجمعهنکٔ وقتی کرگاچ (اذان) اوقو وفرضلرینی اوقوٗر آلدندنغنه (قامت) اوقو سنتدر.

٣٨) بر محلهنکٔ مسجدنده اوقوٗلغان اذان وقامت بوٗتوٗن محله اوٗچوٗن کافیدر. مسجدده نماز اوقوٗلغاندن صوکٔ شول مسجد محلهسینکٔ اوٗیلرنده نماز اوقو اوٗچوٗن اذانده قامتده لازم بولماس.

اذان سوزلری اوٗشبولردر:

٣٩) دورت مرتبه (اَللّٰهُ اَکْبَرُ) معناسی: (الله تعالی هر نهرسهدن الوغراقدر) دیمکدر.

٤٠) ایکی مرتبه (اَشْهَدُ اَنْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ) معناسی: (کوکٔلمدن گواهلق بیرهمن که تحقیق بر الله تعالیدن باشقههیچ تکری یوقدر).دیمکدر.

٤١) ایکی مرتبه (اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ) معناسی (کوکٔلمدن گواهلق بیرهمن که تحقیق محمد علیه السلام الله تعالینکٔ ایلچیسیدر) دیمکدر.

٤٢) ایکی مرتبه (حَیَّ عَلَی الصَّلٰوةِ)معناسی: (آشغکٔز نمازغه) دیمکدر.

٤٣) ایکی مرتبه (حَیَّ عَلَی الْفَلَاحِ) معناسی : (آشغکٔز عذابدن

قوتلوغه دیمکدر)

٤٤) ایکی مرتبه ینه (اَللّٰهُ اَکبَرُ) معناسی (یوغارده منکوردر)

٤٥) بر مرتبه (لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ) معناسی: (بر الله تعالیدن باشقه هیچ تکری یوقدر) دیمکدر .

٤٦) ایرته نمازینك اذاننده (حی علی الفلاح) دن صوك، ایکی مرتبه (اَلصَّلٰوةُ خَیرٌ مِنَ النَّومِ) دییلور. معناسی:(نماز اوقو یوقودن باخشیراقدر) دیمکدر .

٤٧) قامتده اذان کبیدر. فقط قامتده (حی علی الفلاح) دن صوك ایکی مرتبه (قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ) دییلور. معناسی : (تحقیق نماز اوقولا باشلادی) دیمکدر . قامت اذانغه قاراغانده تیزرەك اوقولور

٤٨) قامت اوقوچی (حی علی الصلاة) دیگانده نماز اوقویلچق کشیلرگ اورنلرندن طوروب نمازغه نیت قیلو و (قد قامت الصلاة) دیگانده تکبیر ئەیتوب نمازغه کرشو مستحبدر.

اذاننك مستحبلری .

٤٩) مؤذِن یعنی اذان اوقوچی کشی طهارتلی بولو ، قبلەغه قارشی آیاق اوره طورو اشاره بارماقلرینی قولاق اچلرینه قویو، اذاننك سوزلرینی آچق ایتوب صوزوب ئەیتو، ایکی سوزنی برگه قوشمیچی هر سوزنی آیروب ئەیتو ، (حی علی الصلاة) نی اوك طرفقه طابا قاراب و (حی علی الفلاح) نی صول طرفقه طابا قاراب ئەیتو مستحبدر.

٥٠) اذان اوقولغانینی ایشتکان کشیگه یورودن و اشدن طوقتاب، سوز سویلەشمیچی، مؤذن آرتندن اذان سوزلرینی ئەیتوب طورو دستحبدر.

٥١) مؤذن (حی علی الصلاة) دیگاچ هر ایکیسنده (لَا حَولَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیمِ) دیمك، یعنی (هر بر حال وقوت اولوغ بولغوچی الله تعالیدن گنەدر) دیمك،

٥٢) ومؤذن (حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ) ديگانده هر مرتبه‌سنده (مَاشَاءَ اللّٰهُ وَمَا لَمْ يَشَاءْ لَمْ يَكُنْ) ديمك، يعنى (الله تعالى تله گان اش هيچ بولمى قالما واول تله‌مه گان اش هيچ بولماس) ديمك‌ده مستحبدر .

٥٣) طهارتسز وجنب كشيلرنكٔ، ديوانه وايسرك كشيلرنكٔ هم خاتونلر وصبى بالالرنكٔ هم فاسق كشيلرنكٔ، اذان وقامت اوقولرى مكروهد

اَذَانْ دُعَاسى .

٥٤) اذان اوقولغاندن صوكٔ اوقوغان كشى ده‌ايشتكان كشيلرده، اوشبو دعانى اوقورلر:

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ ۞ اٰتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الْعَالِيَةَ الرَّفِيعَةَ ۞ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِى وَعَدْتَهُ وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۞ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۞

معناسى: اى اوشبو كامل اذاننكٔ ووقتى كرگان نمازنكٔ خوجه‌سى بولغوچى الله، محمد عليه السلامگه ياردمچيلكنى وآرتقلقنى ويوغارى هم اوستون بولغان درجه‌نى ويرگل . ودخى آنى اوزكٔ وعده قيلغان ماقتاولى اورنغه ايرشدرگل . ودخى قيامت كوننده بزگه آنكٔ شفاعتينى نصيب ايتكل . تحقيق سين وعده‌گه هيچ خلافلق قيلميسكٔ .

نمازنكٔ ذِكْرلرى .

٥٥) ثَنَاءْ: سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالٰى جَدُّكَ وَلَآ اِلٰهَ غَيْرُكَ ۞

معناسى: اى الله، سينكٔ پاكلگكنى وماقتاوليلغكنى بله‌من . سينكٔ اسمكٔ مبارك‌در هم درجه‌كٔ الوغدر . سيندن باشقه هيچ تكرى يوقدر .

٥٦) تعوذ: اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ۞ معناسى:

رحمتدن سورلمش شیطاننك (یاوزلغنده) الله تعالی‌گه صغنامن.

٥٧) بسمله: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞ معناسی: دنیاده‌ده آخرتده‌ده رحمت قیلغوچی الله تعالی‌نك اسمی ایله باشلیمن (مین بو اشنی)

سورهٔ فاتحه. بسم الله الرحمن الرحیم ۞

٥٨) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۞ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۞ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۞ صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۞ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۞ اٰمين

معناسی: هرماقتاولیلق بارچه عالمنی تربیه قیلغوچی، دنیاده‌ده آخرتده‌ده رحمت قیلغوچی وقیامت کوننینك خوجه‌سی بولغوچی الله تعالی‌گه خاصدر. (ای ربمز) بز سیکاغنه عبادت قیلامز وسیندن‌گنه یاردم استیمز. بزلرنی طوغری یولغه کوندرگل شول کمسه‌لرنك یولینه، که سین آنلرغه ایزگی نعمتلر ویرمشسك. آچولانلمش وآزمش کشیلرنك یولندن باشقه، یولغه، یعنی یاخشی یولغه کوندرگل. آمین یارب دعامنی قبول قیلغل.

سورهٔ مسد. بسم الله الرحمن الرحیم *

٥٩) تَبَّتْ يَدَا اَبِي لَهَبٍ ۞ وَتَبَّ مَا اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۞ سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۞ وَامْرَاَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۞ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ۞

معناسی: ابولهب (١) هلاك بولسه‌ایدی. البته هلاك بولور. مالی وکسبی ایله‌ده آندن قوتولا آلماس. البته تیزیالقونلی تموغ اوطینه کرور. خاتونی‌ده موینینه مونچالا جب طاغوب شونده اوطون طاشوچی بولور.

(١) ابولهب پیغمبرمز محمد علیه السلامنك آتاسی ایله برطوغان آغاسیدر. اوزی‌ده خاتونیده پیغمبرمزگه بیك دشمان وهر بوسی بیك ایمانسز بولدقلرندن حقلرنده اوشبو آیت کیلمشدر.

معناسی: ای ربمز، بزگه دنیاده‌ده آخرتده‌ده ایزگی نعمتلر بیرگل. وهم بزنی جهنم عذابندن صاقلاغل.

۷۰) سلام: اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ

معناسی: سزگه الله تعالی‌نك سلامی ورحمتی بولسون.

سلام دعاسی.

۷۱) اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ یَاذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

معناسی: یارب، سین هر بر بلالردن صاقلاغوچیسك. هر بر سلامتلك سیندن گنه‌در. مبارك بولغوچیسك، ای الوغلق وحرمت ایه‌سی بولغوچی الله.

قُنُوتْ دعاسی.

۷۲) اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِینُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ، وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَیْكَ وَنُثْنِی عَلَیْكَ الْخَیْرَ، نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ یَفْجُرُكَ اَللّٰهُمَّ اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّی، وَنَسْجُدُ وَاِلَیْكَ نَسْعٰی وَنَحْفِدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰی عَذَابَكَ اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ

معناسی: یارب، تحقیق بز سیندن یاردم استیمز. هم سیندن گناهلرمزنی یارلقامقلغنی استیمز. ودخی سیگا ایناناموز وتوكّل قیلوب هر بر اشلرمزنی سیگا طابشرامز. ودخی سینی ماقتیمز. سیگا شکر قیلامز، کفرلك قیلمیمز. سیگا گناه قیلا طورغان کشیلرنی طاشلیمز. یارب، بز سیگاغنه عبادت قیلامز. وسینك اوچون گنه نماز اوقیمز هم سجده قیلامز، وعبادت قیلوب سیگا یاقن بولورغه طرشامز. رحمتگنی امید ایته‌مز، عذابگدن قورقامز. تحقیق سینك عذابك ایمانسز کشیلرگه گنه تیگوچیدر.

ایکی رکعتلی نماز.

۷۳) ایککی رکعتلی نمازده ایکی (قیام)، ایکی (رکوع)، دورت

(سَجْدَه) وبر (قَعدَه) باردر .

٧٤) قيام آياق اوره طوُرو. (رُكُوع) بوُگلو، (سَجْدَه) ماڭلاينى يير گه تييرو، (قَعدَه) اوطوُرو ديمكدر .

٧٥) ايكى ركعتلى نمازنى اوقوُياچق كشى نمازغه كرشكانده اوَّل نيت قيلوُر. آندن صوڭره قوللرينى كوتەروُب باش بارماقلرينڭ بيتلرينى قولاق يوُموُشاقلرينڭ آرتلرينه تييروُب (تَكْبِير) ئەيتوُر . صوڭره قوللرينى باغلاب كندك آستينه قويار . صوڭره (ثَنَاءْ) اوقوُر . صوڭره (تعوُّذ) ئەيتوُر . صوڭره (بَسْمَلَه) ئەيتوُر . صوڭره سورهٔ فاتحه اوقوُر . صوڭره (آمين) دييوُر. صوڭره بر سوره اوقوُر (١)، صوڭره تكبير ئەيتوُب ركوعگه اييلوُر. ركوعده ٣ مرتبه تسبيح ئەيتوُر. ركوعدن تسميع ئەيتوُب (قَوْمَه) گه (٢) طوُروُر. قومەده وقتده (تحميد) ئەيتوُر. قومەدن تكبير ايله سجدەگه توُشەر. سجدەده ٣ مرتبه تسبيح ئەيتوُر. سجدەدن تكبير ايله طوُروُب (جَلْسَه) (٣) گه اوطوُروُر . جلسەدن تكبير ايله ينه سجدەگه كيتەر. ايكنچى سجدەدە ٣ مرتبه تسبيح ئەيتوُر. ايكنچى سجدەدن تكبير ايله ايكنچى ركعتنڭ قيامينه طوُروُر.

٧٦) ايكنچى ركعتنڭ قيامنده ثنا وتعوذ اوقوُماس، قوللرينى باغلاب بسمله، سورهٔ فاتحه، آمين، وبر سوره (٤) اوقوُر. ينه اوَّلگى ركعتدەگى كبى ركوع، قومه، وايكى مرتبه سجده قيلوُر .

٧٧) ايكنچى سجدەدن صوڭ تكبير ايله قعدەگه اوطوُروُر . قعدەده وقتده اوَّل (تَشَهُّدْ) اوقوُر، صوڭره (صَلَوَاتْ) اوقوُر، صوڭره (دعا) آيتينى اوقوُر. آندن صوڭ اوَّل اوڭ طرفقه صوڭره صول طرفغه سلام بيروُر آندن صوڭ سلام دعاسى ايله دعا قيلوُر .

---

(١) مثلا سورهٔ مسدنى اوقوُر
(٢) قومه آزغنه آياق اوره طوُروُب ديمكدر
(٣) جلسه ايكى سجده آراسنده اوطوُروُب طوُرو ديمكدر
(٤) [illegible] سورهٔ اخلا[illegible]

۷۸) اوُشبوقدر ایله‌ایکی رکعتلی نماز تمام بولوُر. ایرته‌نمازینکٔ ایکی رکعت سنتی وایکی رکعت فرضی واوُیله، آخشام ویه‌ستو نمازلرینئ ایکیشه‌ر رکعت سنتلری هربرسی اوُشبو ره‌وشچه اوقوُلوُرلر. آیرمالری نیتلرنده‌گنه‌در .

دورت رَکْعَتْلی نماز .

۷۹) دورت رکعتلی نمازده ٤ قیاٰمْ، ٤ رُکوعْ، ۸ سَجْدَه، ۲ قَعْدَه وارْدر.

۸۰) اوَّلـگی قعده‌سی ایکنچی رکعتنکٔ آخرنده، ایکنچی قعده‌سی دورتنچی رکعتنکٔ آخرنده بولادر. اوَّلـگی قعده‌ده تشهد اوقوُلغاچده اوُچنچی رکعتنکٔ قیامینه طوُرلوُر. صوکٔغی قعده‌ده تشهددن صوکٔ صلوات ودعا اوقوُلوُب سلام ویرلوُر .

۸۱) اگر دورت رکعتلی نماز اوُیله‌نکٔ دورت رکعت سنتی کبی سنت نماز بولسه، هر رکعتنده سورهٔ فاتحه‌دن صوکٔ بره‌ر سوره اوقوُلوُر .

۸۲) اوُیله‌ایکندی ویه‌ستو نمازلرینکٔ دورته‌ر رکعت فرضلری کبی فرض نماز بولسه، سورهٔ فاتحه‌دن صوکٔ اوَّلـگی ایکی رکعتنده‌گنه بره‌ر سوره اوُقوُلوُر . صوکٔغی ایکی رکعتنده سورهٔ فاتحه اوقوُلوُرده، رکوع قیلنوُر، اول رکعتلرده‌سورهٔ‌فاتحه‌دن صوکٔ ینه ایکنچی سوره‌لر اوقولماس.

۸۳) اوُچ رکعتلی نمازده‌ده ایکی قعده بولادر. بری ایکنچی رکعتنکٔ آخرنده، ایکنچیسی اوُچنچی رکعتنکٔ آخرنده‌در .

۸٤) آخشامنکٔ اوُچ رکعت فرضینکٔ اوَّلـگی ایـکی رکعتنده سورهٔ فاتحه‌دن صوکٔ بره‌ر سوره‌اوقوُلوُر. صوکٔغی رکعتنده سورهٔ فاتحه‌دن صوکٔ ینه بر سوره اوقوُلماس.

۸۵) اوُچ رکعت وتر نمازینکٔ هر رکعتنده سورهٔ فاتحه‌دن صـوکٔ بره‌ر سوره‌اوقوُلوُر. اوُچنچی رکعتنده‌سوره‌لر اوقوُلغاندن صوکٔ رکوع قیلغانچی نمازغه کرشکانده‌گی کبی قوللرنی کوته‌روُب تکبیر ئه‌یتلوُر. آندن صوکٔ [illegible] باغلاب قنوت دعاسی اوقوُلوُر. قنوت دعاسندن صوکٔ رکوع،

سجده وقعده ایله وترده باشقه نمازلر کبی تمام قیلنور .

(معلم افندی بو طوغریده هر نمازنی بالفعل اوقوتوب قارامق تییشلیدر .)

خاتونلر نمازی

۸٦) خاتونلر نمازینک ایرلر نمازندن (۸) ییرده آیرماسی واردر :

۱) ایرلر نمازغه کرشکانده تکبیر ایله قوللرینی قولاق یومشاقلری طوغریسینه قدر کوتەرورلر. خاتونلر ایک باشلری طوغریسینه قدرگنه کوتەرورلر .

۲) نمازغه کرشور اوچون قول کوتەرگانده ایرلرنک قوللری آچق اولور . خاتونلرنقی ییکاری اچنده اورتولی بولور .

۳) ایرلر قیامده قوللرینی باغلاب کندکلری آستینه قویارلر. خاتونلر کوکرەکلری اوستینه گنه قویارلر .

٤) رکوعده ایرلر تزلرینی بوکمسلر، خاتونلر بوگز برەك طورورلر .

۵) رکوعده وقتده تزلرینه طایانوب طورغانده ایرلرنک قول بارماقلرینک آراسی آچق بولور . خاتونلرنقی آچق بولماس.

٦) سجدەده وقتده ایرلر قورساقلرینی بوطلرینه وبلەکلرینی ییرگەده قابرغالرینەده تییرمسلر. خاتونلر ایرلرنک خلافنچه قسلوب براق سجده قیلورلر.

۷) قعدەده وقتده ایرلر اوک آیاقلرینی باصتروب بارماقلرینی قبلەغه طابا قاراتوب قویالرده.صول آیاقلرینی یاتقروب آنک اوستینه اوطورورلر. خاتونلر ایکی آیاقلرینیده اوک طرفلرندن چغاروب باشلرینی قبلەغه طابا قاراتوب قویاولرده ، صول یاق اوچالری ایله ییرگه اوطورورلر .

۸) ایرلر فرض نمازلرنی اذان وقامت اوقوب امام وجماعت ایله اوقورلر؛ خاتونلر اوچون اذان وقامت لازم توگلدر. چونکه خاتونلرنک آرادن برسی امام بولوب نمازنی جماعت بولوب اوقولری مکروهدر.

اوشبو (۸) ییردن باشقه اورنلرده خاتونلرنک نمازلری تمامینه ایرلر نمازی کبیدر.

تَسْبِيحْ وَ دُعَا

نمازنی تمام قیلغاندن صوڭ اوشبو ذکرلر اوقولور:

٨٨) سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ ۞

معناسی: الله‌تعالی کیمچیلکلردن پاك بولغوچیدر. بارچه ماقتاولیلق الله‌تعالی‌گه خاصدر. بر الله‌تعالی‌دن باشقه هیچ تڭری یوقدر. الله‌تعالی هر نه‌رسه‌دن الوغراقدر.

٨٩) لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۞

معناسی: هیچ حال و قوّت یوقدر، مگر الوغ و بلند بولغوچی الله‌تعالی ایله‌گنه‌در.

٩٠) مَاشَاءَ اللّٰهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ ۞

معناسی: الله تعالی تله‌گان نه‌رسه‌لرنڭ هر قایوسی بولور. الله تعالی تله‌مه‌گان نه‌رسه هیچ بولماس.

آيَةُ الْكُرْسِيِّ:

٩١) أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ () لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ اِلَّا بِاِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ اِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَا يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۞

معناسی: [illegible] عالمنڭ هر بر اشینی تدبیر قیلغوچی اولدر [illegible] هیچ تڭری یوقدر. اول الله تعالی دایم تیری مسرای [illegible] ییرده و کوکلرده بولغان نه‌رسه‌لر هر قایوسی [illegible] شفاعت قیلغوچی؟ (هیچ کم شفاعت [illegible] آنڭ بعضی ایه‌گنه. اول الله تعالی ییرده و کوکلرده

بولغان کمسه‌لرنڭ او زلرندن اوّل بولغان نه‌رسه‌لرنی ده، آنلردن صوڭ کیله‌چك نه‌رسه‌لرنی ده بله‌در. اول کمسه‌لر الله تعالی بلگان نه‌رسه‌لرنڭ هیچ قایوسینی بله آلماسلر. مگر الله تعالی تله‌گان قدر گنه بلورلر. آنڭ کرسیسی کوکلرنی ده ییرنی ده صیدرمشدر. ییر و کوکنی صاغ طوتو الله تعالی گه هیچ آغرلق قیلمیدر. اول الله تعالی الوغ و بلنددر.

۹۲) اوشبو ذکرلر و آیتلر اوقولغاندن صوڭ (۳۳) مرتبه) سُبحان الله و (۳۳) مرتبه (اَلْحَمْدُ لِلّٰه) و (۳۳) مرتبه (اَللّٰهُ اَكْبَرُ) دییلور.

آندن صوڭ قوللرنی کوکره‌ك طوغریسینه قدر کوته‌روب اوشبو دعا اوقولور:

اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا صَلاتَنَا وَصِيامَنَا وَقِيامَنَا وَقِرَاءَتَنَا وَرُكُوعَنَا وَسُجُودَنَا وَقُعُودَنَا، وَتَسْبِيحَنَا وَتَهْلِيلَنَا وَتَخَشُّعَنَا وَتَضَرُّعَنَا۞ اَللّٰهُمَّ تَمِّمْ تَقْصِيرَنَا وَتَقَبَّلْ تَمَامَنَا. وَاسْتَجِبْ دُعَائَنَا وَاغْفِرْ اَحْيَائَنَا وَارْحَمْ مَوْتَانَا يَا مَوْلَانَا ۞ اَللّٰهُمَّ احْفَظْنَا يَا فَيَّاضُ ، مِنْ جَمِيعِ الْبَلَايَا وَالْاَمْرَاضِ۞ اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا هٰذِهِ الصَّلاةَ (اَلْفَرْضَ مَعَ السُّنَّةِ) مَعَ جَمِيعِ نُقْصَانَاتِهَا ، بِفَضْلِكَ وَكَرَمِكَ وَلَا تَضْرِبْ بِهَا وُجُوهَنَا ، يَا اِلٰهَ الْعَالَمِينَ وَيَا خَيْرَ النَّاصِرِينَ ۞ تَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ وَاَلْحِقْنَا بِالصَّالِحِينَ ۞ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ ، وَعَلٰى آلِهِ وَاَصْحَابِهِ اَجْمَعِينَ ۞

معناسی: یاربّ ، بزنڭ نمازمزنی ، روزه‌مزنی، قیاممزنی ، رکوعمزنی ، سجده‌مزنی ، قعده‌مزنی ، تسبیحمزنی ، تهلیلمزنی ، تخشعمزنی ، و یالواروومزنی قبول قیلغل ، یاربّ ، کیمچیلکلرمزنی، تمام قیلغل ، تمام بولغان عمللرمزنی قبول قیلغل و دخی دعالرمزنی ده قبول

قیلغل. ای خوجه‌مز، ترکلرمزنی یارلقاغل واولکلرمزگه رحمت قیلغل
ای رحمت قویغوچی الله، فضلك وکرمك ایله بزدن اوشبو نمازمزنی
هر بر کیمچیلکلری ایله قبول قیلغل. اول نماز ایله بزنك یوزمزگه
اورماغل. ای بارچه عالمنك حق معبودی وای یاردم قیلغوچیلرنك
کاملره‌گی، بزنی مسلمان حالمزچه وفات قیلغل وبزلرنی ایزگی
کشیلرگه طوتاشدرغل. الله تعالی، خلقلرنك یاخشیراغی محمد
علیه‌السلامگه وآنك آل وصحابه‌لرینه‌بارچه‌سینه‌ده رحمت قیلغای ایدی

ضَعیف کشینك نمازی.

٩٣) آوروسببلی یاکه قارتلق سببلی قیام‌ایله‌اوقورغه‌قوّتی یتمه‌گان
کشی نمازنی اوطوروب اوقور. اوطورغان کوینچه قوللرینی باغلاب
سورهٔ فاتحه‌نی وآندن صوك اوقولا طورغان سوره‌نی اوقوغاندن صوك،
رکوعینی بر آز اییلوب تزینه طایانوب قیلور. سجده‌سینی سلامت
وقتده‌غیچه قیلور.

٩٤) اگرده گه‌وده‌سی ایله اییلوب رکوع وسجده‌ده قیلا آلماسه،
رکوع وسجده‌سینی اشاره ایله قیلور: باشینی رکوع اوچون
آز راق ،سجده اوچون کوبره‌ك اییر.

٩٥) اوطوروب طورغه‌ده قوّتی یتمسه، آیاقلرینی قبله طرفینه
صوزوب چالقان یاتوب رکوع وسجده‌نی باشی ایله اشاره قیلوب
اوقو درست بولور.

٩٦) اگرده باشینی قوزغاتورغه‌ده قوّتی یتمه‌سه، نمازلرینی اوقوماس،
سلامتله‌نگاچ، قالغان نمازلرینی قضا قیلور.

٩٧) فرض نمازنی بارا طورغان کویمه‌ده عذرسز بولغانده‌ده،
اوطوروب اوقو درست بولور. اما طوقتاغان کویمه‌ده ویبر اوستنده
نمازنی بر عذردن باشقه اوطوروب اوقو درست بولماس.

٩٨)سنت ونفل نمازلرینی هر ییرده عذرسز بولغانده‌ده، اوطوروب اوقو درست بولور.
٩٩)سنت ونفل نمازنی آتقه آتلانغان کوینچه اوقوده درستدر. بیك ضرور بولماغانده فرض نمازارنی آت اوستنده اوقو درست توگلدر، دشماندن یا یرتقچی حیواندن قورقو سببلی آنی‌ده آت اوستنده اوقو درست بولور.
١٠٠) هیچ قرآن اوقی بلمه‌گان نادان کشیگه نماز اوقور قدر، بر نیچه سوره‌نی اویره‌نو، قرآننك قایسی حرفلرینی یا گلش ئه‌یته طورغان صاقاو کشیگه حرفلرینی درست ئه‌یتورگه اجتهاد قیلو فرضدر.
١٠١) اجتهاد قیلوب‌ده، نمازده واجب بولغان قدر قرآننی درست اوقی آلماغان کشیلرگه نمازلرنك فرضلرینی امامغه اویوب اوقو تییشلی بولور. یالغوز اوقوغانده آنلر هر رکعتده بلگان آیتلرینی گنه تکرارلاب اوقورلر.
١٠٢) بیك نادان وبیك صاقاو کشیلرنك باشقه کشیگه امام بولولری درست توگلدر.
١٠٣) بر تەولك یعنی (٢٤) ساعت‌قدر تیلروب‌یاهوشسز بولوب‌یاتقان کشیگه اوقولمی قالغان نمازلرینی سلامتله‌نگاچ قضا قیلو فرض بولور.
١٠٤) بر تەولکدن آرتق هوشسز بولوب یاتقان کشیگه شول‌وقتده قالغان نمازلرینی قضا قیلو فرض بولماس.

نمازنك شَرْطلری.

١٠٥) نمازنك شَرْطلری، یعنی طشنده‌گی فرضلری (٨) در:

۱) (وَضُوءْ) طهارتلی بولو،
۲) (طَهَارَتِ بَدَنْ) تەنی پاك بولو،
۳) (طَهَارَتِ ثَوْبْ) کییمی پاك بولو،
۴) (طَهَارَتِ مَكَانْ) نمازلغی پاك بولو،
۵) (سَتْرِ عَوْرَتْ) عورت ییرلری اوُرتولی بولو،
۶) (دُخُولِ وَقْتْ) نمازنڭ وقتی کرو،
۷) (اِسْتِقْبَالِ قِبْلَه) قبلەغه قارشی قاراو،
۸) (نِيَّتْ بِالْقَلْبِ) کوڭل ایله نمازنی نیت قیلو،

نمازنڭ رکنلری.

۱۰۶) نمازنڭ رکنلری، یعنی اچندەگی فرضلریده (۸) در:
۱) (تَكْبِيرْ) نمازغه کرشکانده (الله اکبر) دییو،
۲) (قِيَامْ) اوُچ آیت اوقوُر قدر آیاق اوره طوُرو،
۳) (قِرَاءَتْ) قیامده اوُچ آیت چاماسی قرآن اوقو،
۴) (رُكُوعْ) قیامدن صوڭ اییلوُب رکوع قیلو،
۵) (سجودْ) ماڭلاینی ییرگه تییروُب ایکی مرتبه سجده قیلو،
۶) (قُعُودْ) نمازنڭ آخرنده قعدەگه اوطوُرو،
۷) (تَرْتِيبْ) نمازنڭ رکنلرینی ترتیبلرنچه قیلو،
۸) (خُرُوجْ) نمازدن اوز اختیاری ایله چقو.

نمازنڭ واجبلری.

نمازنڭ مشهور واجبلری (۱۵) در:

١) (قِراءَت فاتِحَه) فرض نمازلرنكٔ اوّلـگی ایکی رکعتنده، وتر، سنت
ونفل نمازلرینكٔ هر رکعتنده بر مرتبه سوره ٔ فاتحه اوقو.
٢) (ضَمِّ سُورَه) مذکور رکعتلرده سوره ٔ فاتحه‌دن صوڭ ینه بر
سوره یا اوُچ آیت قدر قرآن اوقو،
٣) (طُمانینَه) رکوع وسجده‌ده اقلّ بر تسبیح ئه‌یتوُر قدر طوُرو،
٤) (قَوْمَه) رکوُعدن طوُرغاچ آیاق اوُستنده طوغریلانوُب طوُرو،
٥) (جَلْسَه) ایکی سجده آراسنده اوطوُروُب طوُرو،
٦) (قَعْدَه‌ٔ اُولی) اوُچ دورت رکعتلی نمازلرده ایکنچی رکعتنكٔ
آخرنده قعده‌گه اوطوُرو،
٧) (تَشَهُّد) هر قعده‌ده تشهد اوقوُ،
٨) (سلام) نمازدن چقغانده سلام بیرو،
٩) (مُوالاتْ) نمازنكٔ بر عملی تمام بولغاچده، تیز آندن صوڭغی
عملینی قیلا باشلاو،
١٠) (جَهْر) ایرته، آخشام ویه‌ستو نمازلرینكٔ اوّلـگی ایکی رکعتلرنده
امام سوره‌لرنی قچقروُب اوقو،
١١) (اِخْفا) باشقه رکعتلرده امـام‌ده یالغوُز اوقوچی‌ده سوره‌لرنی
یاشروُن اوقو،
١٢) (اِنْصاتْ) امام سوره‌لرنی اوقوُغان زمانده مقتدی تیك طوُرو،
١٣) (تَکْبیراتِ عیدْ) عید نمازلرینكٔ هر رکعتنده اوُچه‌ر مرتبه
تکبیر ئه‌یتو.
١٤) (قُنوتْ) وترنكٔ اوُچنچی رکعتنده (قنوت) دعاسینی اوقو،
١٥) (سَجْدَه‌ٔ سَهْو) نمـازده یا گُلشقان کشی نمازنكٔ آخرنده
(سَجْدَه‌ٔ سَهْو) قیلو. (سجده‌ٔ سهو اوز بابنده بیان قیلناچقدر.)

نمازنكٔ سُنَّتْلری.

١٠٨) نمازنكٔ مشهور سنتلری (٢٥) در:

١) (جَماعَتْ) فرض نمازنی جماعت ایله اوقو،

٢) (اَذانْ) فرض نمازلر اوُچوُن اذان اوقو،

٣) (اِقامَتْ) فرض نمازلرنی اوقوُر آلدندن قامت اوقو،

٤) (رَفْعِ یَدَیْنِ) نمازغه کرشکانده تکبیر ایله قوللریںی کوتەرو، (ایرلر قوُلاقلری طوغریسینه قدر وخاتوُنلر ایلكٔ باشلری طوغریسینه قدر کوتەروُرلر)

٥) (ضَمِّ یَدَیْنِ) قیامده وقتده قوللرینی باغلاو،

٦) (ثَناءْ) اوَّلـگی رکعتده ثنا اوقو،

٧) (تَعَوُّذْ) اوَّلـگی رکعتده اعوذ ئەیتو،

٨) (بَسْمَلَه) سورەء فاتحەدن اوَّل بسمله ئەیتو،

٩) (تَأمینْ) فاتحەدن صوكٔ آمین دییو،

١٠) (تَـکْبیراتِ اِنْتِقالاتْ) رکوعگه بارغانده، سجدەگه بارغانده، سجدەدن طوُرغانده وقیامغه طوُرغانده تـکبیر ئەیتو،

١١) (رُکُوعِ مَسْنُونْ) رکوعنی سنت بولغان رەوشنچه قیلو، (شویلەکه رکوعده وقتده بارماقلرینی آچوُب تزلرینه طایانوُب طوُروُر، تزلری بوُگلمیچی طوُروُر، باشی آرقاسی ایله تیگز بولوُر)

١٢) (سُجودِ مَسْنُونْ) سجدەنی سنت بـولغان رەوشنچه قیـلوُ، (شویلەکه سجدەده وقتده آیاقلری قوللری، بوُرنی وماكٔلایی ییرگه تییوُب طوروُر، باشی ایکی قولینكٔ آراسنده بولوُر، بلەکلری ییرگەده، قابرغاسینەده تیمیچی وقوُرصاعی بوُطلرینه تیمیچی طوروُرلر)

١٣) (قُعودِ مَسْنُونْ) قعدەنی سنت بولغان رەشنچه قیلو، (شویلەکه

قعده‌ده وقتده صول آیاغی اۇستینه اوطورۇر، اوڭ آیاغینی بارماقلرینه باستروۇب قویار، قوللرینی بۇطلرینه قویار،)

۱٤) (تَسْبِیحِ رُکوعْ) رکوعده (۳) مرتبه تسبیح ئه‌یتو،

۱۵) (تَسْبِیحِ سُجُودْ) سجده‌ده (۳) مرتبه تسبیح ئه‌یتو،

۱٦) (تَسْمِیعْ) رکوعدن طۇرغانده امام هم یالغۇز اوقوچی تسمیع ئه‌یتو،

۱۷) (تَحْمِیدْ) قومه‌ده وقتده یالغۇز اوقوچی هم مقتدی تحمید ئه‌یتو،

۱۸) (صَلَوٰاتْ) آخرغی قعده‌ده تشهددن صوڭ صلوات اوقۇ،

۱۹) (دُعٰا) آخرغی قعده‌ده صلواتدن صوڭ آیتکه اۇخشاشلی بر دعا اوقۇ،

۲۰) (تَکْرٰارِ سَلٰامْ) اوڭ طرفقه‌ده صول طرفقه‌ده سلام بیرو،

۲۱) (نیّتِ سَلٰامْ) سلامنی، سلام بیرلگان طرفده بولغان فرشته‌لرگه وبرگه نماز اوقوچیلرغه بیرونی نیت قیلو،

۲۲) (جَهْرِ اَذْکٰارْ) امام تکبیرنی وتسمیع‌نی وسلامنی قچقرب ئه‌یتو،

۲۳) اِخْفٰاءِ اَذْکٰارْ) باشقه ذکرلرنی یاشرۇن ئه‌یتو، (اما مقتدی هم یالغۇز اوقۇچی ذکرلرنڭ هر برسینی یاشرۇن ئه‌یتۇرلر).

۲٤) (تَقْدِیمِ رکْبَه) سجده‌گه بارغانده تزلرنی قوللردن اوّل قویو،

۲۵) (مُقٰارَنهِ اِمٰامْ) مقتدی هرعملنی امام‌ایله برگه‌رەك قیلۇرغه طرشو. (امامدن الك قیلو درست توگللر. امامدن کوب صوڭغه قالو مکروهدر.)

نمازنكٔ مُسْتَحَبّلری

١٠٩) ــ نمازنكٔ مستبلری (٢٠) در:

١) نمازغه کرشوُر اوچوُن قول کوتهرگانده بارمِاقلرینكٔ آرالری آچغراق بولو،

٢) وهم باش بارماقلرینكٔ بیتلرینی قوُلاق یوُموُشاقلرینه تییرو،

٣) وهم ایرلرنكٔ قوللری ییڭلرندن چقغان بولو،

(اما خاتوُنلرنكٔ قوللری ییڭلری اچنده بولو مستحبدر.)

٤) قیامده وقتده اوکچهلری دورت بارماق کیڭلكگی بر برسندن یراق بولو،

٥) قول باغلاغانده صول قولیناكٔ بلهزگینی اوڭ قولینكٔ باش وچهنچه بارماقلری ایله چوُرناب آلوُب اورتابارماقلرینی بلهگینه طابا صوزو،

٦) نمازدهاوقوُلغان سوره وذکرلرنی تجوید ایله بیك درستایتوُب اوقو،

٧) ایرته نمازنده سورهٔ فاتحهدن صوڭ اوُزوُنراق سورهلرنی، اوُیله وایکندی ویهستو نمازلرنده اورتاچه سورهلرنی، آخشام نمازنده قسقا سورهلرنی اوقو (١)

٨) اوَلگی رکعتده اوُزوُنراق سوره وصوڭغی رکعتلرده قسقاراق سوره اوقو،

٩) سجدهده باش بارماقلری قوُلاقلر طوغریسنده بولو،

١٠) سجدهده قول بارماقلری بر برسینه تییوُب طوُرو،

١١) سجدهده آیاق باشلری ییرگه تییوُب اوکچهلری یوغاری طوُرو،

١٢) سجدهده قول وآیاق بارماقلری قبلهغه طابا صوزلوُب طوُرو،

١٣) قعدهده قول بارماقلرینی یازوُب بوُطلرینه قویو،

---

(١) قران کریمده، (بروج) سورهسینه قدر بولغان سورهلر اوُزوُن سورهلرگه وآندن باشلاب (بلد) سورهسنه قدر بولغان سورهلر اورتاچه سورهلرگه وآندن صوڭغی سورهلر قسقا سورهلرگه حساب قیلنوُرلر (کرمانی).

۱۴ (رکوع وسجده تسبیحلرینی طاق ایتوب اوچدن آرتق ئه‌یتو (۵، ۷، ۹)

۱۵) اوچ و دورت رکعتلی فرض نمازلرنك صوڭغی رکعتلرنده‌ده سورهٔ فاتحه اوقو،

(سنت، واجب‌ونفل نمازلرنك هر رکعتنده سوره، فاتحه وآندن صوڭ ینه برمر سوره اوقو واجبدر)

۱۶) قیامده سجده اورنینه‌غنه، رکوعده آیاق باشلرینه‌غنه، سجده‌ده بورنینه‌غنه قعده‌ده اوز آلدینه‌غنه، سلام بیرگانده ایڭ باشلرینه غنه قاراب طورو،

۱۷) نماز اچنده یوتکرمسکه وایسنه‌مسکه طرشو،

۱۸) اختیارسز ایسنه‌گانده آغزینی بر قولی ایله قاپلاو،

۱۹) نماز اچنده توبه‌نچیلکی قیافت وصنق کوڭل ایله طورو،

۲۰) نماز آخرنده سلام بیرگانده آرتده‌غی کشیگه یا ڭغاغی کورنورلك قدر باشینی بورو.

نمازنڭ مَکْروهْلری

۱۱۰) نمازده مکروه بولغان اشلرنڭ مشهورلری (۵۰) در.

۱) اختیاری ایله نمازده سنت بولغان بر عملنی قیلمی قالدرو،

(واجب عملنی قیلمی قالدرو حرامدر. فرضنی قیلمی قالدرو نمازنی بوزادر.)

۲) نمازده تکبرلك قیافتی ایله طورو،

۳) اختیاری ایله ایسنه‌و، یوتکرو، طاماق قرو.

۴) عذرسز بورون سنگرو، توکرو، قاقرو، اوفلده‌و هم کیکرو.

۵) بیلنه طایانو، گه‌وده‌نی برطرفقه آوشدروب قییق طورو، بر آیاقغه صالنوب یال ایتو،

۶) قولینه‌برنه‌رسه‌طوتوب‌طورو،قولینی‌یا کولمه‌گینی‌سلکوب‌بیالمه‌نو،

۷) بر قول ایله باشینه بورك یا چالما کییو؛ بورگیسی صالو.

(ایکی قول ایله براشنی قیلاو نمازنی بوزادر)

٨) سجده‌اورننده‌غی طوفراقلرنی یۇزینه قونغان تیروطوزاننی صپرو،
(ماڭلاینی چه‌نچوب آورتمه‌رلق طاشلر بولغایده بر ایکی مرتبه صپرمق درستلر،

٩) بر ایکی مرتبه برییرینی قاشو، (اوچ مرتبه قاشو نمازنی بۇزادر)

١٠) عذرسز نماز اوقی طۇرغان اورنندن بر ایکی آدم کوچو،
(بر یولی اوچ آدم آتلاسه نماز بۇزلۇر.)

١١) تش آراسندن چقغان کچکنه طعام والچغینی یۇطو،
(بۇرچاق قدر زور والچق یۇطسه، نمازی بۇزلۇر.)

١٢) یۇزینی قبله‌دن آوشدرو، یوغاری طابا قاراو،

١٢) قیامغه طۇرغانده ییرگه یا که بر نه‌رسه‌گه طایانۇب طۇرو،

١۴) رکوعده‌باشینی‌بیك‌تۇبه‌ن‌اییۇب‌یاکه‌بیك‌یوغاری‌کوته‌رۇب‌طۇرو،

١۵) سجده‌ده آیاق وقول بارماقلرینی ییردن کوته‌رو،

١٦) سجده‌ده بله‌کلرینی ییرگه یا قابرغالرینه، قۇرساغینی بۇطلرینه تییرۇب طۇرو. (صفده اورن طغز بولغانده اوشبوایکی اش مکرو، توگلدر.)

١٧) نمازنی یالان باش کۇینچه، ییڭلرینی صزغانغان کۇینچه، کوکره‌کلری یا آرقالری آچق کۇینچه اوقو،

١٨) کییمینی اورتاسندن باغلامیچی جیلبه‌گه‌ی ایتۇب اوقو،

١٩) بورك یاچالما قرپووینه سجده قیلو،

٢٠) چه‌چینی باشینه تۇرۇب به‌یله‌گان کۇینچه اوقو،

٢١) کییمنده یانمازلغنده یاکه ئه‌یله‌نه‌سنده حیوان صورتی بولو،
(اگرده آرتنده بولسه یاکه چبن قدر کچکنه بولسه یاکه باشی بۇزلغان بولسه ضرری یوقدر)

٢٢) نمازنی یانـا طۇرغان زور اوطقه قارشی، بر آدمنڭ یۇزینه ویۇزی کۇرنۇرلك کۇزگیـگه، نجس نه‌رسه‌گه، قبرگه قاراب اوقو،
(شمع، چراغ ولامپا کبی کچکنه اوطلرغه قارشی اوقو مکرو، توگلدر)

٢٣) آلده‌غی صفده اورۇن بولا طۇرۇب فرض نمازنی آرتده‌غی صفده اوقو،

٢۴) طهارتی قستالغان کۇینچه نمازغه کرشو،

۲۵) آلیاپقح کبی توُرلی نەرسەگە بویالوچان کییم ایلە اوقو،

۲٦) قیامدە ایکی اوکچەلرینی بربرسینە دورت بارماق کیکلگندن ایلقن کیترو،

۲۷) نمازنی بیك اشغوُب اوقو،

۲۸) قعدەدە قوللری ایلە ییرگە طایانوُب طوُرو،

۲۹) قعدەدە ایکی اوکچەسی اوُستینە اوطوُرو،

۳۰) قعدەدە آیاقلرینی بوُکلەب اوطوُرو،

۳۱) رکوع وسجدەگە بارغاندە کییملرینی طوُتقالاو،

۳۲) تکبیر وذکرلرنی یاکە سورەلرنی ایکیشەر قات اوقو،

۳۳) اوقوُغان ذکرلرینی بارماقلری ایلە صاناو،

۳۴) ذکرلرنی اوز اورنلرندە اوقوُب بترمیچی ایکنچی اورندە اوقو،

۳۵) بر سورەنی بر نمازدە ایکی مرتبە اوقو،

۳٦) صوگغی رکعتدە، اوَّلگی رکعتدە اوقوُلغان سورەنڭ آلدندەغی سورەنی اوقو،

۳۸) اوَّلگی بر رکعتدە بر سورە اوقوُغاندن صوڭ ایکنچی رکعتدە آندن صوگغی سورەنڭ آرتندەغی سورەنی اوقو،

(اگردە آرادە ایکی سورە قالسە مکروە توگللر.)

۳۷) معناسینی اویلاب بر آیتنی ایکی قات اوقو.

۳۹) بر آیتنڭ معناسینی اویلاب طوقتاب طوُرو،

٤۰) دنیا اشینی خاطرگە کیتروُب یلمایوب کوُلو، طاوشسز یغلاو.

٤۱) نمازنڭ بر عملینی مقتدی امامدن الك قیلو.

٤۲) امام مقتدیلردن یوغاری یاتوبەنرەك بر اورندە طوُروُب یاکە محرابنڭ اچینە تمام کروُب اوقو،

٤۳) امام نمازنی خلق زارغوُرلق قدر اوُزاق اوقو،

٤٤) ایر ایلە خاتوُن یەنەشە اوقو،

٤۵) طاماق قروُب یااوهلدەب آغزدن برایکی حرف طاوشی چغارو،

٤٦) باشندەغی چالماسینی صالو یا که باشندن تۇشکاچ آلۇب کییو،

٤٧) کوڭل ایله بر نەرسەنڭ صانینی حساب قیلو، هم نماز سوزلرندن باشقه بر سوزنی اوقو،

٤٨) بارماغی ایلەنیچه رکعت اوقوغانینی کورسەتو،

٤٩) باشی یاقاشی ایله اشاره قیلوب، یا که طاماق قروب یا که چراییني بوزوب یانندەغی کشیگه مرادینی آڭلاتو،

٥٠) نی رەوشچه بولسەدە، اوینااغان رەوشده قیلنو.

نَمازنڭ مُفْسِدلَری

١١١) نمازنی اوشبو (٢٠) تورلی اش بوزادر:

١) طاماق قروب یااوهلدەب آعزدن اوچ حرفلی طاوش چغارو،

٢) معنالی بر سوز ئەیتو، (نمازدەغی ذکرلردن باشقه)،

٣) بر کشیگه سلام بیرو یاکه سلام آلو.

٤) دنیا اشینی صوراب دعا قیلو،

٥) دنیا اشی اوچون طاوش ایله کولو،

٦) دنیا اشی اوچون طاوش ایله یغلاو،

٧) بورچاق قدر بر نرسه یوطو،

٨) بر طامچی قدر صو یوطو،

٩) عادتده ایکی قول ایله قیلناطورغان بر اش قیلو. (مثلا بر کییمنی کییو یاصالو، بر زور نەرسەنی کوتەرو کبی)،

١٠) بر اشنی بر یولی اوچ مرتبه قیلو، (مثلا ٣ مرتبه بیتینی صپرو ٣مرتبه بر ییرینی قاشو، ٣مرتبه مییغنی توزەتو، ٣مرتبه بارماق شارتلاتو ٣ مرتبه تویمەسینی باغلاو یا چیشو، بر یولی ٣ مرتبه آدم آتلاو ٣ مرتبه بر نەرسەنی چەینەو، بر حرفنی ٣ مرتبه ئەیتو کبی)،

١١) قراءتنی مصحفدن قاراب اوقو،
١٢) قرآننی معناسی بوزلورلق، ایتوب خطا اوقو.
١٣ مقتدی امامدن آلدەراق طورو،
١۴) جماعت نمازندە ایر کشی خاتون ایلە بر صفدە بولو،
١۵) ایرتە نمازینی اوقوغاندە قویاش چغا باشلاو،
١٦) عورت بولغان اعضانك دورت اولوشندن بر اولوش قدریسی
١٧) نمازدە فرض بولغن‌ا بر عملنی قیلمی قالدرو،
١٨) کوکرەگی قبلە طرفندن آوشو،
١٩) تـەنی، کییمی یا نمازلغی نجسلەنو،
٢٠) اوز اختیاری ایلە طهارتینی بوزو.

نمازدە مباح بولغان اشلر.

١١٢) ایر کسز یوتکرو وتوچکرو ایلە آغزدن بر نیچە حرفلر چغو سببلی، نجسکە تییودن قورقوب یا کە باشقە بر ضرورت اوچون اوچ آدم آتلاو سببلی، وهم ایکندی اوقوغاندە قویاش بایو سببلی نماز بوزلماس.
١١٣ نماز اوقوغان زماندەیلان چغوب، چاغو احتمالی بولسە، نمازنی بوزمیچی شونی اوتورو درست بولور. اوتورو اوچون اورنندن قوزغالوب طایاق آلوب کیلسەدە. شول وقتدە کوکرەگی قبلە طوفندن آوشسەدە نمازی بوزلماس. اوتورگاندن صوڭ قالغان ییرندن اوقی باشلاب نمازینی تمام قیلور.
١١٤) نماز اوقوچینك آلدندن کوزی توشەرلك ییردن اوزوب کیتو مکروهدر.
١١۵) نماز اوقوب طورغاندە بر کشی آلدندن اوزوب کیتەباشلاسە آڭا نمازدە ایکانینی بلدرو اوچون بر مرتبە طاماق قرو یا کە بر مرتبە (سُبحَانَ اللّٰه) دییو درست بولور.
١١٦) نمازَ آلدندن اوزوب گناهلی بولماسونلر اوچون کشی کوب

قوُرو سنتدر. بر آرشین اوُزوُنلغی و بارماق یوُوانلغی بر طایاق بولسه‌ده
پرده اوچوُن یارار؛ آندن کیم تدرسه یارامس.
۱۱۷) امام آلدنده پرده بولسه مقتدیلر اوُچوُن پرده‌قویولازم بولماس.
۱۱۸) امام نمازده یا گلشا باشلاسه،مقتدیلر طاماق‌یا که(سبحان‌ﭙـﻪ بر الله) دیب یاگلشقانینی امامغه آگلاتو تییشلی بولوُر.
۱۱۹ نماز اوقوُب طوُرغان زمانده اختیارسز طهارتی بوُزلغان کشیگه نمازینی بوُزمیچی طهارت یاگارتو درست بولوُر.
۱۲۰) لکن هیچ بر سوز سوُیله‌مه‌و، طهارت آلو اوُچوُن ضرور بولماغان هیچ بر اشنی قیلماو لازمدر. طهارت آلو اوُچوُن صو یانینه باروُب صو آلو سببلی وقبله طرفندن آوشووی سببلی نمازی‌بوُزلماس.
۱۲۱) ایمدی بو کشی طهارت آلغاچده، نماز اوقوُغان پیرینه قایتوُب یا که طهارت آلغان پیرنده قبله‌غه قاراب نمازینڭ اوقوُلمی‌قالغان‌رکنلرینی تمام قیلوُر.
۱۲۲) اگرده امام بولغان کشینڭ طهارتی‌بوُزلسه، آرتندن بر کشینی طارتوُب اوزی یانینه کیتروُرده، اوزی اورنینه امام بولوُرغه اشاره قیلوُر. اوزی طهارت آلوُرغه چغوُب کیته‌ر.
۱۲۳) امام اورنینه قالغان کشی نمازنڭ قالغان رکنلرینی امام بولوُب تمام قیور.
۱۲۴) اوّلگی امام طهارتینی آلغاچ نمازینی یالغوُز اوقوُغان کشی کبی اوزی‌گنه تمام قیلوُر.

نمازنڭ باشقه حکملری ونوُرلی نمازلرنڭ اوقو روشلری بو کتابدن صوڭ اوقوُلاچق (جماعت اسلی کتابده‌تفصیلا بیان قیلنمشلردر.